

EĞİTİMDE KARARLARA KATILIM

Yazar: Hasan Güneş

Yöneticilerin astlarına kararlara katılma fırsatı tanıma biçimine katılımcı karar verme veya kararlara katılım denir. Öğretmen ve öğrenci açısından kararlara katılım önem taşımaktadır. Bu yazıda öncelikle öğretmenin kararlara katılımı ele alınacaktır.

Bilindiği üzere öğretmen örgüt olarak okulun vazgeçilmez öğelerindendir. Bu nedenle öğretmenin çeşitli gereksinmelerinin okul yöneticileri tarafından karşılanması önem arz etmektedir. Bu gereksinmelerin en önemlilerinden biri öz saygıdır. Öğretmenlerin kararlara katılımı onlarda öz saygı düzeyinin artışına neden olacaktır.

Ancak ülkemizde anılan ilkeye pek de uyulmadığı görülmektedir. Yani okul yöneticileri tarafından öğretmenlerin kararlara katılımı istenen düzeyde değildir.

Bu anlayışın belli başlı nedenleri bulunmaktadır. Bazı okul yöneticilerinin öğretmenler arasında ayırım yapması bunun olası nedenlerinden biri olabilir. Okul yöneticilerinin kararlara katılımı önemseyecek okul iklimi ve kültüründen uzak kalmaları da bir başka neden olabilir.

Yukarıda değinilen konuların yanı sıra, öğrencilerin öğretmenler tarafından katılımının sağlanması da önemlidir. Çünkü öğrenci böylece kendini güvende hissetmekte ve öz saygı düzeyi artmaktadır.

Öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerin kararlara katılımını sağlamak bakımından öğretmenler tarafından hangi stratejilerin izlenmesi gerektiği önemlidir. Kuşkusuz, öğretmenler en başta öğrencileri karara katacak öğretim yöntemlerini belirlemelidir. Ancak, öğrencilerin öğretmenleri tarafından kararlara katılımını engelleyen

bazı hususlar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi bazı bölgelerde sınıfların kalabalık olması, diğeri de öğretmenlerin stres ve tükenmişlik sendromu yaşamasıdır.

Eğitim süreci sadece okulla sınırlı değildir. Aile de çok önemli bir eğitim ortamıdır. Ancak katılım açısından baktığımızda ailede de eğitime katılım açısından önemli sorunlar bulunmaktadır. Aile kurumumuzun halen geleneksel niteliğine sahip olması çocukların kararlara katılımını engellemektedir. Öte yandan ebeveynlerin eğitiminin istenen düzeyde olmaması da çocukların kendilerini ilgilendiren kararlara katılımını engellemektedir. Yine bilindiği üzere aile içi şiddet çocukların kararlara katılımını engelleyen etkenlerden biridir.

Özetle, ailede ve okulda eğitime katılım hem çocukların akademik başarısı hem de öğretmenlerin iş doyumunu açısından önemlidir. Bu konuda okul yöneticileri ve öğretmenler okulda, ebeveynler de ailede çocuğun eğitim sürecinde kararlara katılımını artırmaya yönelik koşulları geliştirmelidirler.